

Beruházási támogatások 2023-tól – a KAP Stratégiai Terv II. pilléres támogatásai kapcsán élesedő újdonságok, változások

Nagy Attila, főosztályvezető
Fejlesztéspolitikai Főosztály,
Agrárminisztérium




Új KAP II. pillér: támogatási alapelvek

- A pénzügyi megalapozottság, hozzáadott érték növelés.
- A termékpálya szemlélet, termelői együttműködések ösztönzése.
- Biztosítékmentes előleg.
- Költségnövekmény elismerése, egyszerűsített kiválasztás, egyszerűsített költségelszámolás alkalmazása.
- Minimális üzemméret: 10.000 EUR STÉ (most 6.000).
- 40%-os mezőgazdasági árbevétel (most 50%).
- Támogatás mértéke: max. 15 millió EUR/projekt. Kis és nagy projektek külön felhívásban.
- Alap támogatás intenzitás: 50%
- Kiegészítő támogatás intenzitások: fiatal mezőgazdasági termelő +15%, termelői együttműködés +10% Új elemek: gazdaságátadás + 15%, ökológiai gazdálkodás +10%, kezességvállalás 5%. Összesen legfeljebb 65%. Nem termelő beruházás legfeljebb 80%.

Új KAP II. pillér: gazdaságfejlesztési intézkedései

- Kormányelvárás volt, hogy a forrás felét legalább gazdaságfejlesztésre költjük: **52% lett.**
- **21** beavatkozással, közel **1500 milliárd** forintot terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **négyszeres** forrás növekedés.
- **Gazdaságfejlesztési intézkedések:**
 - 6 **mezőgazdasági** üzemek fejlesztésével (forrás 26%-a),
 - 2 **élelmiszerfeldolgozás** fejlesztésével (forrás 17%-a),
 - 8 **vállalkozásfejlesztéssel és a generációs** megújulás támogatásával (forrás 7%-a),
 - 2 **mezőgazdasági vízgazdálkodással** (forrás 2%-a) és
 - 3 **kockázatkezelési** rendszerrel (forrás 1%-a) foglalkozik.
- **Új intézkedések elsősorban a vállalkozásfejlesztés és generációs megújulás területén:**
 - RD06: Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
 - RD07: Generációs megújulás a gazdaság átadó együttműködés alapú támogatásával
 - RD08: Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
 - RD09b: Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

Új KAP II. pillér: zöld intézkedései

- Uniós elvárás volt, hogy a forrás több, mint harmadát zöld intézkedésekre költsük: **36%** lett.
- **22** beavatkozással, több, mint **1000 milliárd forintot** terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **másfélszeres** forrás növekedés.
- **Zöld intézkedések közül:**
 - AKG (forrás 16%-a) és Öko (forrás 3%-a) pályázatok mellett 
 - 8 az egyéb környezet és klímavédelmi (forrás 6%-a) célokat,
 - 7 az erdészeti (forrás 11%-a) beavatkozásokat és
 - 5 az állatjóléti és AMR elleni küzdelmet (forrás 2%-a) szolgálja majd.
- **Új zöld intézkedések több területen is várhatók:**
 - RD22: Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés
 - RD26: Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
 - RD28: Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
 - RD33b: Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése
 - RD37: Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

Átmeneti évekre új 3 éves program 2022-től, új kiírás 2025-ben (5 év)

Új KAP II. pillér: megújuló vidék intézkedései

- Vidéki területek fejlesztését számos másik uniós és hazai program támogatja: **10% lett.**
- **17** beavatkozással, több, mint **285 milliárd forintot** terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **1,26-szoros** forrás növekedés.
- **Megújuló vidék intézkedések közül:**
 - 2 a kistelepülések fejlesztését (forrás 3%-a),
 - 10 a vidékfejlesztési együttműködések erősítését (forrás 1%-a)
 - Leader közösségi fejlesztést (forrás 2%-a),
 - 4 pedig az agrártudás és innovációt (forrás 3%-a) támogatja.
- **Új vidékfejlesztési intézkedések az együttműködések területén várhatók:**
 - RD45: Minőségrendszerek létrehozása
 - RD47: Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
 - RD51: Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
 - RD52: Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
 - RD56: Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

- Cél: a mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének növelése.
- Támogatható lesz az állattartó telepek általános korszerűsítése, új állattartó telepek létesítése, kertészeti üzemek fejlesztése.
- Jogosultak: mezőgazdasági termelők, konzorciumok, szociális szervezetek, mezőgazdasági termelők tagságával működő szervezetek, állami elismeréssel rendelkező együttműködések.
- A kiválasztási szempontok között helyet kap a gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatóság is.
- Fontos lesz az üzleti terv minősége, valamint a digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés többletpontot ér.



Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása



AGRÁRMINISZTERIUM

- Cél: A mezőgazdasági üzemek fejlesztése a jobb állatjóléti feltételek biztosításával.
- Általános telepi fejlesztésen túlmutató állatjóléti célokat is szolgáló beruházások támogatása.
- Az állatok nagyobb mozgásteret kapnak, megnő a férőhely és javul az állatok egészségi állapota.
- Az állatok jólétének javítása pozitív hatással lesz a termelés eredményeire és az ezekből az egyedekből a későbbiekben előállított mezőgazdasági termékek minőségére, és így közvetett módon az emberi egészségre is.
- A farokkurtítás visszaszorítására vonatkozó előírások és támogatások beépítése is megtörtént.

A célterület: Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása.

B célterület: Sertéstartó telepek fejlesztése a farokkurtítás visszaszorítása céljából.



Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása

- Cél: A környezeti, azaz a zöld célokat megvalósító beruházások támogatása.
- Nő a mezőgazdasági üzemek energia önellátása és energiahatékonysága és csökkent az energiatülszórásuk, valamint az energiatülszórás.
- Az ökológiai szempontok figyelembe vétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán (megújuló energiaforrások) valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg.
- A mezőgazdasági ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, a biomassza alapú rendszerek támogatása, továbbá a megújuló energiaforrások alkalmazása is hozzájárul.
- További támogatási cél még a körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtásának támogatása.



- Cél: a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztések támogatása.
- Támogatható lesz a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, trágyakezelés korszerűsítése, egyéb istállón belüli fejlesztések,
- A támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint csökken a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.





Mezőgazdasági termékek értéknövelése

- Cél: a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése, technológiafejlesztés, zöld megoldások támogatása.
- Jogosultak: mezőgazdasági terméket feldolgozó természetes személyek és vállalkozások.
- Az élelmiszeripari fejlesztések mellett a post harvest tevékenységek is támogatottak lesznek.
- A mezőgazdasági termékek zöld beruházásainak támogatása külön beavatkozást kapott.

Generációváltás támogatása három célzott beavatkozással

- A generációváltás előmozdítására kiemelt figyelmet fordítunk a jövőben is.
- A gazdák átlagéletkora egyre magasabb és egyre kevesebb az új belépő vagy fiatal.
- Beavatkozások célja a mezőgazdaságban tapasztalható elöregedés megállítása, az agrár-nemzedékváltás ösztönzése.
- Vidékfejlesztési beavatkozások:
 - ✓ Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával,
 - ✓ Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával,
 - ✓ Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával,
 - ✓ Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása.



AKG, ÖKO és az AÖP valamint Natura 2000

- Az AKG és ÖKO támogatások 2025-ig a 2022-ben indult támogatás változatlan feltételek mellett folytatódnak, de 2025-től új pályázati felhívás várható, módosított tartalommal.
- Az adott területre AÖP és AKG, valamint AÖP és ÖKO támogatás egyaránt igényelhető, de az átfedéseket kiszűrtük azzal, hogy az előírások átfedését főszabály szerint kizártuk.
- A jelenleg előkészítés alatt álló AÖP jogcímrendelet részletesen meghatározza, hogy mely AÖP-s gyakorlatok nem választhatók az AKG/ÖKO/Natura 2000 támogatásba bevont területeken.
- Ahol átfedés valószínűsíthető (pl.: AÖP 30 ha táblaméret előírás, AKG 5 ha táblaméret), ott az AKG támogatást igénylő nem választhatja az AÖP-s előírást.
- A KAP Stratégiai Tervből a Natura 2000-es területekre továbbra is kompenzációs támogatás igényelhető. A jogszabály előírásainak betartásáért jár támogatás, a jogszabály esetleges változása független a támogatástól.



In situ növényi genetikai erőforrások

- Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése előzmény nélküli, új támogatás.
- ✓ Célja a mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzése, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztésének támogatása.
- ✓ Növénytípusonként megadott minimális területméret illetve egyedszám, például gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként.
- ✓ Jogosultsági feltételek között szerepel a Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.



AMR és állatjólét

- Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése:
 - ✓ Célja az antimikrobiális szerek alkalmazásának visszaszorítása.
 - ✓ Sertés, baromfi, szarvasmarha nagylétszámú állattartó telepei érintettek
 - ✓ Mintavétel és rezisztencia vizsgálat elvégzése, antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása és félévente történő felülvizsgálata, elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása
 - ✓ Preventív termékek alkalmazása baromfi esetében, nagylétszámú állattartó telepeken
- Valamennyi támogatható állatfaj (tej-marha, baromfi, méh, kiskérőzdő) esetében elérhető lesz állatjóléti támogatás.
- Az állatjóléti beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek önkéntesen vállalt betartásához.



Első pályázati felhívások megjelenésnek terve

- A új agrártámogatási feltételek először a 2023. évi április elejétől június elejéig tartó egységes kérelem benyújtásánál kerülnek érvényesítésre a KAP első pillérében lévő terület- és állatlétszám alapú közvetlen támogatások esetében.
- A vidékfejlesztési támogatások esetében 2023 és 2025 között három olyan év várható, amikor a VP és a KAP Stratégiai Terv párhuzamosan működik egymás mellett.
- A Vidékfejlesztési Program néhány kiírása még pályázható, sőt adott esetben a korábban már lezárult felhívások újranyithatóak.
- **Ezek időzítése még a későbbiekben alakul ki, hiszen a KAP Stratégiai Terv keretében új vidékfejlesztési pályázati felhíváson kifizetésre akkor kerülhet sor, ha a jelenlegi Vidékfejlesztési Programban már meglévő, ugyanerre a célra irányuló intézkedés pénzügyileg lezárásra kerül.**



Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!



AGRÁRMINISZTERIUM

<https://kormany.hu/hirek/online-elerheto-magyarorszag-elfogadott-kozos-agrarpolitika-strategia-terve>

